

بسمه تعالی

دستورالعمل مراحل اداری امور آموزشی و پژوهشی دانشجویان دکتری دانشگاه تبریز

الف) موارد مهم آموزشی برای دانشجویان دکتری:

۱- دانشجویان دکتری موظف هستند آیین نامه دکتری متناسب با نیمسال ورود خود را از وبگاه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطالعه نمایند.

۲- دانشجویان دکتری موظف هستند از زمان پذیرش تا زمان برگزاری ارزیابی جامع گواهی معتبر یکی از آزمون های معتبر زیر را به دانشکده مربوطه تحویل نمایند. کسب حدنصاب لازم در آزمون زبان برای برگزاری ارزیابی جامع ضروری است. اگر دانشجوی دکتری در موقع ثبت نام مدرک زبان معتبر و مورد قبول دانشگاه را (که تاریخ اعتبارش در آن موقع سپری نشده باشد) ارائه نماید، نیاز به ارائه مدرک زبان مجدد ندارد. حدنصاب آزمون های زبان عمومی به شرح جدول ذیل ملاک عمل قرار گیرد.

ردیف	نام آزمون	حدنصاب
۱	TOEFL (IBT)	۶۰
۲	TOEFL (PBT)	۴۸۰
۳	IELTS	۵
۴	TOLIMO	۴۸۰
۵	MSRT	۵۰
۶	آزمون زبان دانشگاه های سطح ۱	۵۰

۲- دانشجوی دکتری می‌تواند با احتساب سنوات، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تذکر: در صورت نیاز به اخذ مرخصی بیش از یک ترم درخواست دانشجو برای تصمیم‌گیری در این خصوص به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌گردد.

۳- درس سمینار بصورت کلاس درس در طول نیمسال و همانند سایر دروس ارائه می‌شود. بدیهی است نمره درس سمینار همانند سایر دروس بایستی در انتهای نیمسال اخذ درس و در موعد اعلام نمره دروس نیمسال در سیستم آموزشی ثبت گردد و ناتمام اعلام نمودن درس سمینار امکان‌پذیر نمی‌باشد.

۴- میانگین کل دروس دانشجوی دکتری نباید از ۱۶ کمتر شود.

۵- دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، در صورتیکه سنوات تحصیلی مجاز دانشجو تمام شده باشد مطابق دانشجویان نوبت دوم شهریه متغییر پرداخت می‌نماید.

تبصره: در صورت حذف درس یا دروس به دلایلی خارج از اراده دانشجو مثلاً ابتلا به بیماری و حذف پزشکی درس یا دروس که به تأیید پزشک معتمد دانشگاه رسیده باشد برای انتخاب مجدد درس از دانشجو شهریه اخذ نمی‌گردد. تشخیص خارج از اراده بودن به عهده شورای دانشکده است.

۸- پذیرش و برابری واحدهای درسی گذرانده شده دانشجویان انتقالی از دیگر دانشگاه‌های دولتی، دانشجویان قبولی تکمیل ظرفیت و همچنین دانشجویانی که قبلاً در دوره دکتری انصراف داده‌اند، بر اساس دستورالعمل زیر امکان‌پذیر است:

الف) معادل‌سازی حداکثر ۵۰ درصد دروس دکتری دانشجویان اخراجی و انصرافی دانشگاه تبریز با نمرات بالاتر از ۱۶ توسط گروه آموزشی مربوطه و بدون تاثیر در معدل صورت پذیرد.

ب) معادل‌سازی حداکثر ۳۰ درصد دروس دکتری دانشجویان اخراجی و انصرافی سایر دانشگاه‌های دولتی حضوری با نمرات بالاتر از ۱۶ توسط گروه آموزشی مربوطه و بدون تاثیر در معدل صورت پذیرد.

ج) برابری نمرات دانشجویان تغییر رشته و تغییر رشته توأم با انتقال بر عهده گروه مربوطه است.

د) برابری نمرات دانشجویان انتقالی به دانشگاه به شرح ذیل صورت پذیرد:

د-۱ نمرات افتاده عینا در کارنامه دانشجو ثبت و در معدل کل تاثیر خواهد گذاشت.

د-۲ نمرات گذرانده زیر ۱۶ در صورت عدم برابری توسط گروه مربوطه در کارنامه دانشجو ثبت ولی در معدل کل تاثیر نخواهد گذاشت.

د-۳ نمرات ۱۶ به بالا بعد از برابری در معدل کل تاثیر خواهد گذاشت.

ه) اعلام رتبه به دانشجویانی که حداقل ۷۰ درصد از واحدهای درسی را در دانشگاه تبریز گذرانده اند امکانپذیر می باشد. (ر) در صورتی که از بیشتر از ۵ سال از گذراندن درس توسط دانشجو سپری شده باشد امکان معادلسازی آن درس وجود ندارد.

ز) در صورت درخواست دانشجوی نوبت دوم مبنی بر معادل سازی واحدهای درسی گذرانده در موسسات دیگر، وی مکلف است به ازای هر یک از واحدهای قابل قبول، پنج درصد شهریه ثابت آن نیمسال را به دانشگاه پرداخت نماید.

۹- صدور گواهی رتبه برای فارغ التحصیلان دوره دکتری میسر نیست.

ب) موارد مهم ارزیابی جامع برای دانشجویان دکتری:

۱۰- برای برگزاری ارزیابی جامع لازم است دانشجو درخواست کتبی خود مبنی بر آمادگی شرکت در ارزیابی جامع را به استاد راهنما تحویل دهد. استاد راهنما بایستی ۲ یا ۳ ماده درسی امتحانی را تعیین و به شورای گروه جهت تصویب پیشنهاد نماید.

آزمون در دو مرحله کتبی و شفاهی انجام می شود. در مرحله کتبی حداقل نمره قابل قبول برای هر ماده امتحانی ۱۴ و میانگین آزمون کتبی حداقل ۱۵ می باشد. دانشجو در صورت احراز نمره میانگین ۱۵ از امتحان کتبی مجاز به امتحان شفاهی خواهد بود. میانگین نمره کتبی و شفاهی نباید از ۱۶ کمتر باشد.

در صورتیکه دانشجو در آزمون کتبی نمره میانگین ۱۵ را احراز ننماید در ارزیابی جامع مردود محسوب می شود و در این حالت مدیریت محترم امور آموزشی دانشگاه بدون درج نمره مردودی، صرفاً کد مردودی را در کارنامه دانشجویان مردود شده در ارزیابی جامع درج می نماید.

کمیته ارزیابی جامع متشکل از حداقل ۴ نفر عضو هیات علمی با حداقل مرتبه استادیاری و ۲ سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی به انتخاب شورای گروه است. استاد راهنما می‌تواند عضو کمیته ارزیابی جامع باشد. برای هر درس حداکثر دو طراح سوال با نظر شورای دانشکده در نظر گرفته شود.

ارزیابی جامع دانشجویان دوره دکتری طبق تقویم آموزشی از شروع نیمسال تا یک هفته قبل از شروع امتحانات پایان ترم آن نیمسال توسط گروه آموزشی و پس از طی مراحل اداری در پژوهشکده/دانشکده برگزار می‌شود. همچنین از هر دانشجو در هر نیمسال صرفاً یکبار امکان اخذ ارزیابی جامع وجود دارد.

دانشجو در هر نیمسال تحصیلی که ارزیابی جامع را انتخاب واحد نموده است بایستی در همان نیمسال تحصیلی در ارزیابی جامع شرکت نماید و نمره آن حداکثر یک ماه پس از برگزاری آزمون به مدیریت امور آموزشی جهت ثبت نمره ارسال گردد. پژوهشکده/دانشکده‌ها از تعریف دروسی نظیر آمادگی برای ارزیابی جامع خودداری نمایند. عدم شرکت دانشجو در ارزیابی جامع به دلایل غیرموجه (تشخیص موجه بودن بر عهده شورای دانشکده است) بمنزله مردودی در ارزیابی جامع است. در شرایط خاص و با تایید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مبنی بر موجه بودن عدم شرکت دانشجو، درس ارزیابی جامع می‌تواند فقط یک نیمسال ناتمام اعلام شود. نمره درس ارزیابی جامع باید تا پایان نیمسال بعد ثبت گردد. در غیر اینصورت نتیجه مردودی در کارنامه دانشجو برای درس ارزیابی جامع درج خواهد شد. شایان ذکر است مادامی که دانشجو درس ارزیابی جامع را با موفقیت نگذرانده است و یا نمره درس ناتمام است دانشجو باید در نیمسال بعد دوباره درس ارزیابی جامع را انتخاب واحد نماید.

انتخاب درس ارزیابی جامع در بازه سنوات مجاز (۸ ترم) امکانپذیر است و در صورت عدم موفقیت دانشجو در این بازه امکان تمدید سنوات دانشجو وجود ندارد و دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ج) موارد مهم پژوهشی برای دانشجویان دکتری:

۱۱- دانشجوی دکتری موظف است در بدو ورود به دانشگاه استاد راهنمای خود را انتخاب نماید. در صورت نیاز استاد راهنمای دوم و مشاور توسط استاد راهنمای اول انتخاب می‌شود.

تذکر: انتخاب استاد راهنما در دوره دکتری به پیشنهاد دانشجو و با موافقت استاد و تأیید شورای گروه صورت می‌گیرد.

۱۲- دانشجوی دکتری موظف است از نیمسال دوم تحصیلی بر روی موضوعی که توسط استاد راهنما برای او مشخص شده مطالعه کرده و طرح پیشنهادی رساله خود را تهیه کند.

۱۳- دانشجوی دکتری موظف است پس از قبولی در ارزیابی جامع (در سنوات مجاز تحصیلی)، طرح پیشنهادی رساله را در گروه آموزشی به تصویب برساند. برای تصویب در گروه الصاق گزارش پیشینه پژوهش سامانه همانندجو توسط دانشجو الزامی است.

برای تصویب پروپوزال دکتری جلسه ای با حضور کمیته راهنمایی رساله، مدیر گروه و حداقل دو هیات علمی متخصص در زمینه پروپوزال به انتخاب شورای گروه تشکیل و دانشجو در این جلسه از پروپوزال دفاع نماید. نتیجه جلسه برای تصویب نهایی به شورای گروه و سپس دانشکده ارسال شود.

گروه موظف است حداکثر تا یک ماه پس از دریافت درخواست، جلسه بررسی طرح پیشنهادی رساله را تشکیل و موضوع رساله را تصویب یا نظرات اصلاحی خود را ارائه نماید و دانشجو نسبت به اعمال نظرات مزبور اقدام نموده و طرح پیشنهادی رساله را تکمیل نماید. گروه آموزشی پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله موضوع را جهت تصویب و طی مراحل بعدی به شورای دانشکده ارسال نماید

کلیه مراحل انتخاب استاد راهنما، تصویب پروپوزال و صدور فرم ابلاغ و عقد قرارداد پژوهشی از طریق سامانه اتوماسیون پایان نامه های دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه تبریز به آدرس <https://thesis.tabrizu.ac.ir> انجام می شود.

۱۴- دانشجویان دکتری باید حداکثر تا انتهای نیمسال پنجم تحصیلی آزمون جامع را گذرانده و تا انتهای نیمسال ششم از پیشنهاد رساله خود دفاع نمایند.

نکته ۱: حداقل فاصله بین تصویب پروپوزال نهایی در گروه آموزشی و دفاع از رساله ۹ ماه می باشد.

نکته ۲: دانشجویان دکتری موظف هستند پس از اتمام واحدهای آموزشی و قبولی در آزمون جامع در هر نیمسال تحصیلی واحد رساله را انتخاب نمایند.

۱۵- تمدید سنوات دانشجویان دکتری مطابق جدول زیر انجام می شود.

نیمسال ورود دانشجو	تعداد سنوات مجاز تحصیلی	سنوات قابل تمدید توسط دانشکده	سنوات قابل تمدید توسط کمیسیون بررسی موارد خاص	نیمسالی که پس از آن دانشجو شهریه می پردازد
سال ۹۵ و بعد از آن	۸ نیمسال	نیمسال ۹ و ۱۰	نیمسال ۱۱ به بعد	از نیمسال ۱۰ به بعد
نیمسال ۹۴ و قبل از آن	۹ نیمسال	نیمسال ۱۰	نیمسال ۱۱ به بعد	از نیمسال ۱۱ به بعد

تذکر ۱: دانشجو باید حداقل یک ماه قبل از اتمام سنوات و قبل از انتخاب واحد نیمسال بعدی نسبت به تمدید سنوات اقدام نماید.

تذکر ۲: برای تمدید سنوات دانشجویان دکتری تکمیل فرم گزارش پیشرفت تحصیلی توسط دانشجو، تایید استاد راهنمای اول دانشجو و تصویب شورای گروه و دانشکده الزامی است.

تذکر ۳: شهریه پرداختی دانشجوی دکتری در سنوات تعیین شده در جدول فوق، شهریه ثابت به ازای هر نیمسال است.

- شهریه ثابت مطابق با تعرفه سال تحصیلی ورودی دانشجو محاسبه می شود.

- از دانشجویان دکتری دوره های روزانه و شهریه پرداز که در سنوات تمدید شده در دانشگاه که به علت تاخیر غیرموجه در سنوات تمدید شده توسط کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه یا استانی از پایان نامه خود دفاع می نمایند چنانچه در ماه اول نیمسال تمدید شده، دفاع نمایند یک چهارم شهریه ثابت آن نیمسال، در ماه دوم نصف شهریه ثابت، در ماه سوم سه چهارم شهریه ثابت و در ماه چهارم کل شهریه ثابت را پرداخت نمایند.

۱۶- دانشجویان دکتری برای تصویب پروپوزال باید مدارک زیر را در سامانه اتوماسیون پایان نامه های دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه تبریز وارد نمایند.

- گواهی گذراندن دوره های مورد تایید کمیته ایمنی، بهداشت و محیط زیست.

- گواهی ثبت پروپوزال در سامانه ایران داک.

- گواهی ثبت پروپوزال در سامانه همانندجو و الصاق گزارش پیشینه پژوهش.

۱۷- دانشجوی دکتری حداقل ۹ ماه بعد از تصویب پروپوزال در گروه آموزشی مربوطه، می‌تواند از رساله خود با فراهم بودن شرایط زیر دفاع نماید:

- تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب رساله از طرف استاد یا اساتید راهنما
- اظهار نظر کتبی حداقل داور خارجی، حداکثر ۱۵ روز پس از دریافت مستندات ارسالی (رساله، پروپوزال مصوب و مقالات مستخرج از رساله) مبنی بر قابل قبول بودن رساله به معاون تحصیلات تکمیلی
- گذراندن کلیه واحدهای درسی با حداقل معدل ۱۶.
- کلیه دانشجویان (اعم از روزانه، نوبت دوم و شهریه پرداز) ملزم هستند قبل از مراجعه به آموزش دانشکده با واحد مالی و نظارت بر شهریه دانشگاه تسویه حساب مالی نمایند.
- گواهی مبنی بر قبولی در ارزیابی جامع.
- چاپ حداقل یک مقاله علمی، پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله.
- مقاله علمی - پژوهشی مستخرج از رساله در رشته‌های علوم انسانی حداقل دارای رتبه A باشد و در سایر رشته‌ها حداقل در لیست JCR منتشر شده توسط وزارت متبوع موجود باشد.
- نویسندگان مقالات لازم برای دفاع از رساله دانشجویان دوره دکتری تخصصی فقط می‌توانند متشکل از خود دانشجو، اساتید کمیته هدایت رساله و استاد فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت (در صورت اعزام دانشجو به فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت) باشند.
- ذکر نام دانشگاه تبریز به عنوان وابستگی دانشجو الزامی است.
- در مقالات مستخرج از رساله رعایت ترتیب اسامی (بترتیب اسم دانشجو، استاد(ان) راهنما و استاد(ان) مشاور) الزامی است.
- گواهی نمره زبان مطابق با شرایط آزمون دکتری سال ورود به دانشگاه.
- تهیه یک نسخه رساله نهایی صحافی نشده که مطابق الگوی مصوب دانشگاه تهیه شده باشد.
- گواهی ثبت رساله در سامانه همانندجو و الصاق گزارش پیشینه پژوهش.
- دانشجو موظف است حداقل ۲ روز کاری قبل از دفاع، اطلاعیه جلسه دفاع رساله را در بولتن دانشکده نصب نماید.
- آخرین تاریخ دفاع دانشجویان از رساله‌های دکتری در نیمسالهای دوم تا ۲۰ شهریور و در نیمسالهای اول تا ۲۰ بهمن هر سال تعیین است.

۱۸- دانشجویان دوره دکتری حداکثر تا دو ماه پس از برگزاری جلسه دفاع بایستی اصلاحات پیشنهادی هیأت داوران را اعمال نموده و پس از اخذ تأییدیه استاد(ان) راهنما، داور/داوران و مدیر محترم گروه مربوطه آن را به معاون محترم تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل دهند. درج نمره در کارنامه دانشجو منوط به ارائه این تأییدیه می‌باشد. چنانچه دانشجو در موعد مقرر جهت انجام اصلاحات پیشنهادی هیأت داوران اقدام ننماید یا اصلاحات پایان‌نامه مورد تأیید استاد(ان) راهنما و داور/داوران قرار نگیرد در این صورت رساله غیرقابل قبول ارزیابی می‌گردد.

۱۹- رساله دانشجویان دکتری باید مطابق با الگوی مصوب دانشگاه که در وبگاه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه موجود است تهیه شده باشد. دانشجو برای شروع مراحل تسویه حساب با دانشگاه باید حداقل ۳ نسخه چاپی با جلد مقوایی به رنگ سرمه‌ای و صفحات دو رویه تهیه و به استاد راهنمای اول، دانشکده و کتابخانه مرکزی تحویل نماید. در صورت نیاز افراد و یا واحدهای دیگر دانشگاه رساله بصورت فایل الکترونیکی تحویل گردد.

۲۰- تعداد صفحات رساله دکتری بین ۱۰۰ الی ۱۵۰ صفحه است.

(د) موارد مهم مربوط به فرصت مطالعاتی دانشجویان دکتری:

۲۱- دانشجویان دکتری دانشگاه تبریز می‌توانند در صورت تایید دانشکده/پژوهشکده مربوطه به فرصت تحقیقاتی داخل کشور در یکی از دانشگاه‌های تهران، صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر، شهید بهشتی، علامه طباطبایی، علم و صنعت ایران، خواجه نصیر الدین طوسی، صنعتی اصفهان، اصفهان، فردوسی مشهد، شیراز و دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران، تبریز، اصفهان، مشهد و شیراز اعزام شوند.

در صورتی که دانشجویان دکتری درخواست سپری نمودن فرصت تحقیقاتی داخل کشور در سایر دانشگاه‌ها یا مراکز تحقیقاتی را داشته و درخواست دانشجو مورد تایید استاد راهنمای محترم، گروه آموزشی و دانشکده/پژوهشکده باشد مراتب جهت تصمیم‌گیری در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه طرح می‌شود.

۲۲- امکان اعزام دانشجویان دکتری متقاضی استفاده از فرصت تحقیقاتی کوتاه‌مدت که در ترم‌های هفتم یا هشتم تحصیلی مشغول به تحصیل می‌باشند و یا مدارک زبانی غیر از مدارک زبان اعلامی در شیوه‌نامه را ارائه می‌نمایند و یا اعتبار مدرک زبان ایشان منقضی شده است مقدور نیست.